

lungi, dar scriitura era mai mare și mai rară.

Asta nu era nimic pe lângă ce m'astepta. Mai întâi, scrisorile ei se scurtau în fire care săplămăna cu câte patru, cinci centimetri, și de câteva zile, scăderea continuă cu o luteală fulgerătoare: fură optzeci și opt de centimetri, pe urmă patruzeci și trei-zeci și două! douăzeci și patru!!! și în sfârșit, azi dimineață, primul biletul ăsta ridicul.

Și zicând acestea, d. Victor scoase din buzunar o suviță mică de hârtie.

— Uite zise el, nu sunt de cât trei-sprezece centimetri și doi milimetri. Asta e sfârșitul, pentru că am ajuns să scotesc și milimetri.

Și iată ce mi scrie necredincioasă mea iubită:

«Dragă Victore,
«Nam să mai pot corespunde cu d-ta; mă mărit.

«Clara».

Și atâta tot!
Al domnule, asta e moartea pentru mine....

Trei-sprezece centimetri!
Și făcu. Iși lăsa fruntea iarăși în mâini, și lacrimi fierbinți îi picurară din ochi, căzând pe bucățile de zahăr care, încet, se topea.

Costache Glumici.

VERSURILOR MELE *)

Vă las pe veci, visări neîmplinite,
Ce-ai fost, în trista mea singurătate,
Podoabe-adolescenței-prea curate,
Și-atât de măndre planuri fărâșite.

Din minte-mă, idealuri răvășite,
Rămăneți dar de-acum pe veci uitate,
Iți zic adio, azi, singurătate
Și vouă scumpe file ngălbenite

Pe cari am pus simțire, visuri măndre,
Atâtea amări deșarte, duse,
Pierdute n umbra vremilor-apuse.

Azi viu din nou la viața cea reală.—
Din tot ce-a fost, ce mai rămâne n urmă?
Vagi amintiri de vise ce se curmă!

Al Orescu

Moartea fiului împăratului Napoleon I

Zilele trecute a apărut în Paris o scriere de d. Max Billard sub titlul «Impărăteasa Maria Luisa și soțul ei» în care se află și o emoționantă descriere a morții ducelui de Reichstadt, fiul împăratului Napoleon I și al soției sale Maria Luisa, căruia la naștere i s'a conferit titlul de «Regele Romei». Iată acest pasagiu:

«Impărăteasa Maria Luisa fusese înștiințată că fiul ei era grav bolnav, dar ea nu se putu hotărî să-și părăsească țara peste care domnea. Știrile fiind din ce în ce mai grave, ea plecă în fine la Trieste, unde se afla împăratul Austriei.

La 24 Iunie 1832, ea sosi în Schoenbrunn unde zăcea fiul ei. Ea fu adânc zguduită când văzu pe fiul ei slab și prăpădit de boală.

Prezența mamei sale alină pentru câteva zile suferințele tânărului fiu de împărat. Cu toate acestea zilele sale erau numărate.

În ziua de 21 Iulie, o întâmplare originală semnală începutul agoniei regelui Romei. Fulgerul, ca și când ar fi exprimat sentința sa de moarte, isbi într'un vultur imperial, care se afla deasupra portalului castelului. Fiul lui Napoleon, se spunea în Viena, trebuie să moară printr'un trăsnet.

Noaptea trecu, parte în agitație nervoasă, parte în profundă oboseală. Capitanul baron Moll, guvernorul prințului, nu părea de loc camera bolnavului. Pe la v. o 3 și jumătate dimineața, ducele de Reichstadt fu cuprins de o durere violentă.

El se ridică în pat și strigă în nem-

tește: «Mă scufund, mă scufund!» Baroul Moll alergă la patul muribundului și cu ajutorul doctorului Nickert, îl așeză pe perină. Ducele striga mereu: «Chemați pe mama! Dați la o parte masa. Nu-mi trebuie nimic!»

De oare ce se credea că criza va trece repede, nu chemară pe Maria Luisa. Moll și doctorul țineau pe bolnav în brațele lor.

De odată baronul simți cum ducele îl apucă de braț și-l strângea convulsiv.

Tânărul duce striga mereu: «Comprese! Veziatoare!» Acestea fură ultimele sale cuvinte. Privirea ochilor începu să fie fixă; el respira încet, dar nu mai putea vorbi.

Atunci baronul Moll alergă să anunțe pe șambelana arhiducesei Maria Luisa, precum și pe arhiducele Francisc, pe care ducele îl rugase să fie lângă el în ultimele momente ale vieții.

Când Maria Luisa intră în camera muribundului, ea tremura și se clătina pe picioare și, ca să nu cadă, se sprijini de brațul baronului. Ajungând lângă pat, ea începu să plângă fără a putea rosti vre-o vorbă. Ducele o recunoscă; un zâmbet flutură pe buzele sale; de două ori îi făcu mamei sale semn cu capul pentru a-i exprima o ultimă salutare, de oarece nu mai putea vorbi.

În acest moment lângă patul lui afară de Maria Luisa se mai aflau generalul Harmann, căpitanul Standsky, baronul Marschal, contele Searamfi și dr. Malfatti.

În tăcerea mormântală a camerei fu introdus un tânăr capelan al castelului, care avea să dea muribundului ultima absoluțiune. Toți cei prezenți erau în genunchi.

După ce se terminară rugăciunile, tânărul preot întrebă pe duce dacă voește să se roage. La un semn afirmativ al muribundului, preotul începu să rostască o rugăciune.

Deodată, pe la orele 5 și 8 minute dimineața, ducele, după ce-și mișcase de două capul dintr-o parte într-alta, își dădu lin ultima suflare, exact în aceeași zi în care odinioară aflase în Schonbrunn moartea tatălui său, Napoleon I, în aceeași cameră în care învingătorul dela Wagram sili pe Austria să încheie pace, în aceeași zi în care regele Romei, desmoștenit și lipsit de toate drepturile sale, trebuia să primească titlul de duce de Reichstadt.

Totul se sfârșise: regele Romei dormea somnul cel de veci. Maria Luisa fusese transportată afară leșinată.

Ducele de Reichstadt, având cisme cu pîteni, îmbrăcat cu pantalonii albaștri, brodați cu fire de argint, cu uniformă albă, pe care se aflau toate decorațiunile sale, rămase o zi pe catafalca în palatul Schoenbrunn, pentru ca să-l vadă publicul.

A doua zi se făcu autopsia eadavrutului și i se luă o mască. În ziua de 25 Iulie, seara la 5, un car funebru, la care erau înhamăți 6 cai, transportă la cripta bisericii Capucinilor rămășițele pământești ale aceluia ce fusese regele Romei.

Curtea regală luă un doliu de șase săptămâni. După înmormântare Maria Luisa plecă prin Salzburg și Innsbruck la Parsenberg pentru ca să plângă împreună cu împăratul.

C. Scurtu.

TANTAL

(După tradițiunea antică)

Jupiter, părintele zeilor și al oamenilor, precum se știe, avea foarte multe amante, din cauza cărora făcea multe zile furtive Junonei.

— Mai lasă-te de crailăcori,— îi zise odată Junona indignată,— ce vrei să revolți lumea în contra ta?

— De unde naiba ai mai găsit acum pe Plotis. Se vede că iar te gândești să-ți mai faci vr'un copil.

— De astă dată să știi că copilul

care va naște din însoțirea ta cu Plotis, va fi un hoț, un tâlhar fără pereche, fiind-că nici nu se poate alt-fel, căci văd că prea te-ai întrecut, nu mai ții nici o măsură, te înamorezi te toate haimanalele.

— Ce vorbești, nesocotit-o? Așa ar fi când ar fi după tine. Ei bine, vei ști că fiul ce se va naște din însoțirea mea cu Plotis, va fi rege, iar nu hoț, precum zici d-ta, îi răspunse Jupiter.

Dar cuvintele pe cari le rosti Junona nu puteau să nu aibă nici o influență. Se născu un băiat din însoțirea lui Jupiter cu Plotis, căruia îi plăcea să ciupească din ori-ce lucru, până și din mâncarea ce se aducea pe masă.

Jupiter într-o zi chemă pe Tantal și îi spune:

— Ascultă-mă băete, mai desbărâ-te de hoție, că uite, eu mă gândesc să te fac regele Lydiei. În scurtă vreme vor fi vacante două tronuri: la Sipyl în Phrygia și tronul Paphlagoniei.

— Dacă vei fi cuminte te voi primi chiar la masa zeilor cu condițiune să nu descoperi cum va muritorilor din cele ce vei auzi, că vai și amar de capul tău! Secretele zeilor nu trebuie să le știe păcătoșii de oameni, ai auzit!

— Da, prea mărite Doamne, așa voi face, nu voi descoperi nimic oamenilor zice Tantal.

Făcând Jupiter o masă mare, un banchet, a invitat pe toți zeii cu zețele, cu nimfele, naiadele și nereidele, zânele apelor și ale izvoarelor.

Vorbind Jupiter, Tantal, cum auzi cele ce s'au vorbit ardea de dorința de ale divulga oamenilor, fiind-că era un om slab, avea gură de cărpă, cum zice românul.

Cum eși de la banchetul zeilor și spusese oamenilor tot ce s'a petrecut la banchet.

Jupiter aflând de această limbujie, chemă pe Tantal și-l apostrofa cu cuvintele:

— Da bine mă, prăpăditule, de aceea te-am pofit la banchetul zeilor, că tu să ne dai târgului. Vei vedea tu, mangositul, ce am să-ți fac. Să mi te cari de acum în infern, în regatul umbrelor. Acolo ai să însetezi cumplit; stând într'un lac tot ai să mori de sete! Apa din lac are să-ți vină până la bărbie și când te vei încerca să bei apă, de odată apa are să se coboare până la genunchi. Vei încerca să bei apa apropiindu-ți palmele una de alta strângând degetele cu putere ca să nu se strecoare nici o picătură. Ei bine, apa în care vei sta va fi așa de fină, în cât are să-ți se scurgă printre degete, ori cât de tare le-ai strânge.

De asemenea, când îți va fi foame d'asupra capului tău vor atârna cele mai gustoase fructe, când vei căuta, să le apuci cu mâna crengile vor fi smâncite cu o putere nespuse de mare și ridicate la înălțimea nourilor.

Aceasta va fi pedeapsa ta, fiind-că n'ai voit să mă ascuți.

Pindar, Platon și Eurupide vorbind de Tantal ne spun, că el era un blestemat fără pereche.

Făcând odată Jupiter un banchet blestematul de Tantal tură nectarul și ambrosia de la masa zeilor, dându-le prietenilor săi.

— Da bine, prietenilor, zise Jupiter către zei, care oare ne-a șters nectarul și ambrosia, fiind-că eu știu că am adus vr'o patru boloboace pline și ca să se isprăvească atât de iute lucru curat nu este?

— Ascultă Mercur, tu care ești zeul hoților, nu cum-va ai șterpelit tu băutura?

— Nici de cum dar autorul e Tantal.

— Tantal și iar Tantal, nu mai el a putut să facă o asemenea ispravă zise Jupiter către Junona.

Pentru această faptă am să-ți mă dau lui Tantal în infern înecă o pedeapsă.

— Va sta de desubtul unei stânci aproape de a se răsturna deasupra

capului său, așa ca să fie vecinic sub impresiunea acestei emoțiuni.

Tantal mai făcu o altă ispravă: în tovărășie cu Pandar, fură un câine de aur ce păzia templul lui Jupiter din Creta.

Atunci Jupiter, indignat, îl aruncă din vârful muntelui Sipyl într-o prăpastie, prăbușind o parte din munte peste dânsul, să se isprăvească odată cu acest scelerat.

Pe muntele Sipyl s'a păstrat timp îndelungat mormântul lui Tantal.

Polygnote zugrăvi pe Tantal la Lesche de la Delphe, stând în mijlocul unui lac și amenințat de prăbușirea unei stânci colosale.

Numele de Tantal a rămas la cei vechi ca un nume de ocară și de batjocură, ce se dădea cleptomaniilor, hoților și pungășilor de buzunar iscusiti în șterpelirea pungilor în cel mai înalt grad.

Ferește-te să nu ajungi un Tantal zice o veche inscripție, că te nenorocești pentru toată viața!

A. Vântul

LAMARTINE

MEMORIA

Memoria este lampa pe care o aprindem în seara vieții; când împrejurul nostru se lasă noaptea; când soarele frumos al primăverii și al verei noastre, se culcă după orizont, încărcat de nourii negri,— o mul aprinde în sine acea lampă nocturnă a memoriei.

O plimbă cu o mână tremurândă, împrejurul anilor, astăzi întinsecați, cari compuneau odată existența sa. Plimbă pios lumina peste toate zilele, peste toate locurile și peste toate lucrurile, cari fură odată satisfacțiunile inimii și spiritul său în timpurile bune, iar omul se consolează că mai trăiește încă, cu gândul fericirii de-a fi trăit.

Se poate spune că această revizuire a zilelor, a lucrurilor și a prietenilor stinse, la lumina acestei lămpi— a memoriei, este cu atât mai dulce cu cât este prezentul mai amar.

Omul caută un sprijin, în amintirile sale, spre a scăpa de aceste neliniști suferințe.

La ce ar mai servi memoria, dacă ne-ar face numai să plângem? Nu, ea nu servește numai ca să ne facă să plângem, ea ne și înveselește printr'un dar al Providenței ca înviorează fericirea, cum mărește durerea.

Când își aduce un om aminte de zilele fericite, trăiește o viață nouă.

Trad. de Jean Dup.

Ilustratia noastră

Crimă pentru o sărutare

Correspondentul din Craiova al ziarului «Universul» a anunțat la timp emoționantă crimă fâptuită deunăzi în acel oraș, când o femeie a plătit cu viața un moment de uitare de sine, când un bărbat și-a distrus toată viața într'un moment de orbire geloasă.

Criminalul, precupețul I. Marinou, și-a ucis nevasta cu o lovitură de cuțit, după ce, întors de la o petrecere, și-a surprins-o sărutată de un prieten, Marin Ionescu.

Din amănuntele publicate de «Universul» s'a văzut cum criminalul se căsele de crima comisă, pe care o da pe seama băuturii și furiei geloziei. Nu mai puțin însă, crima a produs în Craiova multă emoție.

Ilustratia noastră din pagina I reprezintă momentul crimei, schițat după amănuntele culese la fața locului de correspondentul «Universului».

*) Ultima poezie din volumul „Nopti de iarnă”, care va apare în curând.